

Vad är moms? – och hur fungerar det i praktiken?

Moms, eller mervärdesskatt, är en av de vanligaste sakerna nya företagare fastnar på. Det känns krångligt – men när du väl förstår principerna blir det betydligt enklare.

Den här minirapporten ger dig en tydlig och konkret introduktion till moms, hur den fungerar i praktiken, varför du måste hantera den, och hur du undviker vanliga nybörjarmisstag.

Vad moms egentligen är

Moms är en konsumtionsskatt som läggs på när du säljer varor eller tjänster. Du ska ta betalt för momsen, men pengarna är inte dina – du håller dem “åt sidan” tills du redovisar och betalar dem till Skatteverket.

Det finns två sorters moms:

- **Utgående moms** – den du lägger på när du säljer något
- **Ingående moms** – den du betalar när du gör inköp till företaget

Du redovisar skillnaden mellan dessa till Skatteverket.

 Kort version:

Du samlar in moms från kunderna → drar av moms du själv betalat → betalar eller får tillbaka mellanskillnaden.

Utgående moms – den du tar betalt av kunden

När du säljer en produkt eller tjänst ska du lägga på moms på priset. Hur mycket beror på vilken momssats som gäller i din bransch.

Utgående moms är aldrig en intäkt för dig. Den ska alltid vidare till staten.

Exempel

Du säljer en tjänst för 1 000 kr.

Momssatsen är 25%.

- $1\,000\text{ kr} \times 25\% = 250\text{ kr}$ moms
- Kunden betalar totalt 1 250 kr
- 1 000 kr är din företagsintäkt
- 250 kr ska till Skatteverket

Ingående moms – den du betalar när du köper saker till företaget

När du köper något till företaget, till exempel verktyg, dator, reklam, webbtjänster eller växter, betalar du också moms. Denna moms kallas ingående moms och du får dra av den vid redovisningen.

Exempel

Du köper ett redskap för 2 500 kr inkl. 500 kr moms.
Då kan du dra av 500 kr i din momsredovisning.

Det betyder att företaget i praktiken bara “belastas” med priset exkl. moms (2 000 kr).

Hur moms fungerar i praktiken

När perioden är slut (månad, kvartal eller år) ska du redovisa skillnaden mellan:

- total utgående moms
- total ingående moms

När ska du redovisa moms?

Du väljer själv vid registreringen:

- **Varje månad** – vanligast för företag med större omsättning
- **Varje kvartal** – lagom för många mindre företag
- **En gång per år** – vanligt för små tjänsteföretag

Du ska betala moms till Skatteverket när:

Den moms du har lagt på dina försäljningar (**utgående moms**) är större än den moms du själv har betalat vid inköp (**ingående moms**).

Exempel:

Du har tagit in 8 000 kr i moms från kunder.
Du har betalat 3 000 kr i moms när du köpt saker till företaget.
Skillnaden blir 5 000 kr.

De 5 000 kronorna ska du betala in till Skatteverket.

Du får tillbaka pengar från Skatteverket när:

Den moms du har betalat vid inköp (**ingående moms**) är större än den moms du tagit in från dina kunder (**utgående moms**).

Exempel:

Du har tagit in 2 000 kr i moms från kunder.
Du har betalat 6 000 kr i moms vid inköp.
Skillnaden blir –4 000 kr.

Du får tillbaka 4 000 kr från Skatteverket.

Kortfattat:

- **Mer moms in från kunder än du betalat själv → du ska betala.**
- **Mer moms betald vid inköp än du fått in → du får tillbaka.**

Momssatser – vilken gäller för dig?

I Sverige finns fyra moms nivåer:

25% – den vanliga momsen

Gäller för de flesta varor och tjänster, t.ex.:

- trädgårdstjänster
- växter och plantor
- verktyg och redskap
- konsulttjänster
- digitala produkter

12% – främst livsmedel och restaurang

Kan bli relevant för dig som:

- säljer plantor som räknas som livsmedel (ex. örter i matproduktion)
- driver café, gårdsbutik eller servering kopplat till odling

6% – kultur, böcker, vissa kurser

Gäller t.ex.:

- böcker (även e-böcker under vissa villkor)
- entré till trädgårdsutställningar
- vissa utbildningar

OBS: alla kurser har inte 6% – det beror på om det räknas som utbildning eller konsultation.

0% – moms fria områden

Gäller t.ex.:

- vård och omsorg
- ideella föreningar (specifika villkor)
- vissa utbildningar
- vissa internationella kundgrupper

När du kan slippa moms helt

Du kan välja att **inte redovisa moms alls** om du har:

Omsättning under 120 000 kr/år (2025)

Du blir då **momsbefriad**.

Fördelar:

- du slipper administration
- kunden betalar inget extra
- lägre pris kan vara en konkurrensfördel

Nackdelar:

- du får inte dra av ingående moms
- inköp blir dyrare för dig
- du kan verka mindre seriös för företagare

Viktigt: du måste ändå bokföra som vanligt och ha koll på omsättningen.

Moms vid försäljning utanför Sverige

1. Försäljning till länder utanför EU

Kallas **export** och är **momsfritt**.

2. Försäljning till företag inom EU

Här gäller **omvänd momsskyldighet**:

- du lägger inte på moms
- kunden redovisar momsen i sitt land
- du måste ha kundens VAT-nummer
- du måste rapportera försäljningen i en periodisk sammanställning

3. Försäljning till privatpersoner inom EU

Reglerna är olika beroende på var kunden bor och vad du säljer.

Digitala tjänster omfattas av särskilda regler (t.ex. MOSS). Om du planerar att sälja tjänster eller varor utanför Sverige tipsar jag om att läsa mer på [Skatteverket](#) Sök efter ”Moms vid utrikeshandel”

Vanliga misstag – och hur du undviker dem

1. Att blanda ihop pris inkl. och exkl. moms

Skriv alltid ut båda priserna för dig själv när du planerar ekonomin.

2. Att tro att momsen är en intäkt

Momsen är en skuld tills du skickar in den.

3. Att inte spara kvitton

Du får inte dra av ingående moms om du saknar korrekt underlag.

4. Att använda fel momssats

Stäm av Skatteverkets tabeller om du är minsta osäker.

5. Att blanda privat och företag

Privata köp = ingen ingående moms.

6. Att lämna moms en dag för sent

Försenad moms = förseningsavgift direkt.

Moms i din bokföring – så funkar det

Oavsett bokföringssystem (t.ex. SpeedLedger, Fortnox, Visma) ser logiken likadan ut:

När du säljer något

- Intäkt bokas exkl. moms
- Momsen bokas som skuld

När du gör inköp

- Kostnaden bokas exkl. moms
- Momsen bokas som fordran

Vid redovisningstillfället

Systemet räknar ihop skillnaden åt dig.

Hur du räknar moms (enkelt och snabbt)

Lägg på moms (från exkl. till inkl.)

- $\text{Pris} \times 1,25 = \text{pris inkl. 25\% moms}$
- $\text{Pris} \times 1,12 = \text{pris inkl. 12\% moms}$
- $\text{Pris} \times 1,06 = \text{pris inkl. 6\% moms}$

Ta bort moms (från inkl. till exkl.)

- $\text{Pris} \div 1,25$
- $\text{Pris} \div 1,12$
- $\text{Pris} \div 1,06$

Räkna ut själva momsbeloppet

- $\text{Pris inkl. moms} - \text{pris exkl. moms}$
- $\text{Pris inkl. moms} \times 0,20 = \text{momsbelopp}$

Praktiska exempel från företag i den gröna sektorn

1. Trädgårdstjänster (25%)

Du fakturerar 8 000 kr + 25% moms = 10 000 kr.

Du köper växter för 4 000 kr + 1 000 kr moms.

Utgående: 2 000 kr

Ingående: 1 000 kr

Du betalar 1 000 kr till Skatteverket.

2. Försäljning av plantor (oftast 25%)

Du säljer 100 plantor för 50 kr/st exkl. moms.

Total moms: 1 250 kr.

3. Entréavgift till trädgårdsevent (6%)

Du tar 100 kr i entré inkl. moms.

Momsen är 6 kr.

4. Försäljning av digital guide (25%)

Du säljer en PDF för 49 kr exkl. moms.

Pris inkl. moms: 61,25 kr

Moms: 12,25 kr.

Momsregistrering – så gör du

Du registrerar dig på **verksamt.se**.

Du anger:

- uppskattad omsättning
- hur ofta du vill redovisa moms
- verksamhetsbeskrivning
- företagsform

Registreringen går vanligtvis igenom inom 1–10 dagar.

Checklista – moms för nybörjare

Innan du startar

- Bestäm om du ska vara momsregistrerad
- Planera om dina priser ska visas inkl. eller exkl. moms
- Sätt upp bokföringsprogram

När du säljer

- Lägg på rätt momssats

- Skriv tydligt på faktura och kvitto

När du köper in

- Se till att kvittot/fakturan är korrekt
- Spara allt digitalt

Vid redovisning

- Stäm av utgående och ingående moms
- Skicka in i tid
- Betala eller invänta återbetalning

Sammanfattning

Moms kan kännas tungt i början, men när du väl förstår logiken blir det bara en rutin.

Kom ihåg:

- Utgående moms till Skatteverket
- Ingående moms får du dra av
- Rätt momssats är A och O
- Stäm av allt i tid
- Momsen är aldrig din inkomst

Med koll på momsens får du en tryggare och stabilare ekonomi – och du slipper onödig stress när Skatteverket knackar på.

Allt gott, Tina